

Rendőrökkel a forgalomban

A közúti balesetek okai — Nem elég ismerni, hanem meg is kell tartani a szabályokat

Egyenesen a teherautó alá rohant... Összerongcolta a fiatalembert, aki a körhúzásas után pár perccel meghalt.

Igy beszélnek még ma is városunkban az emberek az elmúlt héten történt szegedi halálos közlekedési balesetről. A Csongrád megyei rendőrfőkapitányság közlekedéssel ellenőrző csoportja sem tart meg napirendre a tragikus ügy felett. Újra és újra beszélnek róla és minden esetben hozzáfűzik:

— Megint a jobbkézsabály!... — De ezentúl, hogy ezt megállapítják, vitáznak, töprengenek, mit is lehetne, mit kellene tenni, mert az utóbbi időben nagyon elszaporodott a jobbkézsabály betartása miatt történt közlekedési balesetek száma.

Mit jelent a jobbkézsabály?

Nem mindenki ismeri jól a KRESZ-t. Ezért el kell mondani, hogy az úgynevezett jobbkézsabály azt jelenti, hogy az egyenrangú utkereszteződéseknél mindig a jobbkéz felől érkezőnek van előnye, tehát neki kell megadni az elsőbbséget. Ez a szabály 1963. januárjával lépett életbe. A régi KRESZ szerint az egyenrangú utkereszteződéseknél annak a járműnek volt elsőbbsége, amelyik előbb érkezett a kereszteződéshez. Mint a gyakorlat bizonyítja, baj van a jobbkézsabály betartásával is. Vajon miért?

— A gépjárművezetők nagy része udvariatlan, türelmetlen a közúti közlekedésben — mondják a baleseti járőrök. Bár többségük tisztában van a szabályokkal, mégis semmibe veszi. Ezért történik aztán, hogy összezaladnak, és az még a szerencsésebb eset, ha csak a járművek ronesolódhatnak össze. De sajnos a legtöbbször súlyos kimenetelű az ilyen típusú baleset.

Indul a rendőrautó

— Az utóbbi időben olyan sok a közlekedési baleset, hogy alig jut idő a megelőzésre. Nagy odaadással dolgoznak a rendőrök, sokszor erejükön felül is, a balesetek megelőzéséért, az emberek védelmében — hangzik a felvilágosítás.

Közben az ügyeltes parancsnok máris utasítja az egyik járőrt, induljon a városba, segítsen ahol kell és figyelmeztesse a szabálytalankodókat. Néhány pillanat

és már gördül is ki a rendőrségi kék-fehér Moszkvics gépkocsi az udvarból.

„Máskor jobban vigyáznak!”

Forgalmas a város. Itt-ott torlódnak a gépkocsik, s aztán, amikor kiszabadulnak a nagy göcből, száguldanak tovább s többen szabálytalankodnak. Így tessz az YA-81—52-es kis teherautó is. Vezetője az utkereszteződésben előzni akar, áthalad a menetirány szerinti bal oldalra, de aztán kénytelen visszahúzódni a sorba, mert a szembe jövő forgalom erre kényszeríti. Nyomába halad a rendőrségi autó, figyel a további fejleményekre.

Es máris újra vét a szabályok ellen a kis teherautó vezetője: a Lenin körúton a vilámos sínek mentén szabálytalanul jobbról előz egy járművet. Most már nincs mentés, meg kell állnia.

— Mi baj van, tessék mondani? — kérdezi ijedten az udvariasan köszönő rendőrtől a szabálytalankodó gépkocsi vezetője, Ferenczi István, sándorfalvi lakos.

— Néhány perccel ezelőtt utkereszteződésben akart előzni, most pedig szintén szabálytalanul jobbról előzött. Ismeri-e az ide vonatkozó szabályokat?

— Igen, tudom — mondja és már hadarná is a pontos KRESZ-szöveget.

Néhány perces beszélgetés, a járőr elmagyarázza, nem elég a KRESZ-szabályokat ismerni, de be is kell őket tartani mindenkinek, saját maga és embertársai érdekében.

A gépkocsivezető fogadkozik, igéri „máskor jobban vigyázok”.

Nem biztosította az előzést

Furcsa, eddig még nem látott típusú szűkes kis gépkocsi száguldos szélmalomra a városban. Végre lassít egy kicsit, de aztán rögtön szabálytalankodik is. A mögötte haladó jármű vezetője jelzi, hogy előzni akar, s miután már megkezdte az előzést, a furcsa kis gépkocsi kiugrik és előzi a járművet.

A rendőrájór most sem rest, néhány perces beszélgetés, intő, figyelmeztető szavak és Imrei Sándor, budapesti lakos, a gépkocsi vezetője megígéri, betartja a KRESZ-szabályokat.

Egymásra vigyázva

De térjünk vissza ismét a jobbkézsabályhoz, nézzük meg, vajon azon a helyen, a Dózsa György utca és az Arany János utca ke-

reszteződésénél, ahol a tragikus baleset történt a napokban, betartják-e ezt a szabályt a járművezetők?

Egymást érik a teherautók, motorkerékpárok, de az említett utca sajkán már mindenki lassít, óvatosan körül néz és csak aztán indul tovább. Mint kiderült, az arra haladó gépjárművezetők tudják, hogy itt történt a halálos baleset, s ahányszor erre járnak, mindig újra eszükbe jut és vigyáznak.

De, ahogyan mennek tovább, a következő hasonló egyenrangú utkereszteződésnél már ismét megfélekednek a jobbkézsabály betartásáról.

A közúti balesetek száma növekedett Csongrád megyében. Ezért a járművezetők sokkal nagyobb felelősséggel, a KRESZ-szabályok pontos betartásával vezessenek, vigyázzanak egymásra.

Horvati Mária

Város a Mecsek alatt

Jól tudom, nem lehet egy várost „beskatulyázni” aszerint, amit sok évvel korábban olvastam, hallottam róla az ember. Mégis, amikor elindultam Pécsre, nagyjából kialakult bennem a riport-mondanivalója: a Mecsek alatt szépen együtt látja az ember mindazt a kulturális, történelmi és gazdasági értéket, amit századok hordtak össze azzal együtt, amit a közelmúlt, a szocializmus építése adott az itt lakók örömeire, boldogságára.

A pécsiek nem palástolják az utóbbi évek örömeit. Ma jobban szeretik városukat, mint régen. Erről csakhamar meggyőződtem magam is. Kétnapos városnézésem idején annyi idegenvezetőm akadt a 120 ezer lakosú városban, hogy oldalakon kellett felsorolnom neveiket, ha tudnám. Bemutatók voltak ugyan, de csak kedves arcok és város szeretetük maradt meg bennem.

Ha most utólag valamivel vadolni akarnám a pécsieket, ez a szegediekkel is erőteljesebb lokálpatriotizmusuk.

A városzeretet jele az is, ahogy ajánlják a látóvalót, a Zsolnai Múzeumot, a Vidámparkot, s az állatkertet, a belvárosi templomot, a Gázi Kaszim, pasa egykori dzsámját, hazánk legnagyobb szabású török kori épületét a Széchenyi téren. Szinte betéve tudják: a négyzetes alaprajzú templomnak 28 méter magas, 17 méter átmérőjű kupolája van. Mint érdekességeket mutogatják

esetleg egy-egy képregényt. Az útszélelő lábiak így válhatnak egyszerűen a kulturális forradalom há szolgálatául.

Eppen ezeken a dolgokon töprengtem, amikor félcsirkógás, vad csőrömpölés és sajgó fájdalom zökkenett vissza az utas szemérmébe. Gépkocsivezetőnk szabálytalanul előzött és belefutott egy vöndörbe. Ott álltunk véres fejű, összetört motorkerékpárral, s egy óra múlva bevontalak bennünket a legközelebbi városba. A megyehatáron keresztül vezetett az út. A hátér előtt ezt az időszakos útszélelő szöveget olvashattuk: „Köszönjük, hogy betartotta a közlekedési szabályokat!” Szívesen, máskor is...

Sz. S. I.

Áramforrás nélkül működő műszerek

A legújabb elektromos műszereknek nincs szükségük külső áramforrásokra. Kerámiái lapok, úgynevezett elektrétek látják el energiával az új típusú kis mikrofont, amellyel több ezer kilométer távolságra lehet beszélgetést lebonyolítani, az új radioaktív dózismérőket, légnyomás- és levegő páratartalom-mérőket. Az erős elektromos erőterben munkáltatott lemezek hónapokig megtartják elektromosságukat s elektromos erőter forrásaivá válnak.

Ilyen elektroizált lemezeket alkalmazva megszerkesztették már elektromotorok és generátorok, s gázzurók, „elektromos memória” elemek (kibernetikus gépekhez) mintapéldányait. V. Fridkin és más szovjet kutatók javaslatára kidolgozták az „elektromos fotográfát”. Fotoelektréneket nevezett különleges lemezen hívják elő a képeket.

Szabadtéri múzeum nyílt Parádon

Skansen. — Ez a svéd szó „szabadtéri múzeumot” jelent. A lexikonból megtudhatjuk, hogy így nevezik a Stockholm-ban 1891-ben létesített múzeumot, amely „Svédország állat- és növényvilágát, jellegzetes épületeit és néprajzát mutatja be festői környezetben. Ennek mintájára a más városokban létesített szabadtéri néprajzi gyűjtemény is így nevezik.”

Parádon nyílt most ilyen szabadtéri múzeum. A megnyitó ünnepségen dr. Ortutay Gyula akadémikus, a Hazafiás Népfőnti Országos Tanácsának főtitkára mondtott avató beszédet. Az épületeknek egyáltalán nincs múzeum formájuk. Még sárga zsúpp fedő a tizenhét évvel ezelőtt épült parasztházak tetejét, az épület fönti tüzfalat pedig az ünnepi megnyitóra füstfeketére színezték a szakértők. A há-

zon nincs kemény, a füst a padlások át tünt el: olyan tökéletes szikrafógo berendezést építettek bele, hogy eddig még egyetlen egyszer sem gyulladt ki.

Bent a régi palóc parasztház kamrájában egymásra tornyosulnak a dűnyhák, egymásba érnek az ágyak. Két-három házaspár is lakott itt valamikor. A konyhában tányérok, padka, lóca — és persze kemence. A szobában egyszerű keményfabútorok.

A porta végében áll a pajta, ahol „eredeti” palócparasztszekér húzódik meg a szinben.

Közvetlenül a ház előtt nagy tábla adja tudtára helybelieknek és turistáknak egyaránt, hogy itt van a „Hévíz megyei Múzeumok Igazgatóságának első szabadtéri múzeuma”, amely hétfő kivételével naponta kilenctől egy óráig látni nyitva. Naponta négy óráig ad hírt, felvilágosítást, legfőképpen pedig „tárgyi bizonyítékok” a palóc jobbágyporta lakóiról.

A múzeum: palóc-múzeum. Berendezési tárgyait is a palócvidékről gyűjtötték össze, a környező falvakban vásárolták.

„Kíváncsi” lottószelvények

A következő heti — 45. jätékheti — lottószelvényeket közvéleménykutatásra is felhasználja a Belkereskedelmi Minisztérium Ruházati Főigazgatósága. A „kíváncsi” lottószelvények a férfiakat érdeklik meg magasságukról, mell- és derékbeségükről azért, hogy az adatokat a férfikonfekció gyártásánál figyelembe vehessék. Az újszerű közvéleménykutatástól több százezer adatot várnak. A válaszok beküldési között 20 000 forint értékű ruházati cikket sorsolnak ki.

Változások a szegedi villamosközlekedésben

A Szegedi Közlekedési Vállalattól kapott értesülés szerint a Somogyi utca és a textilművek közötti útvonal villamosforgalmának megújítása érdekében november 10-én megindítják a 3. számú villamosvonalat. Ezen az útvonalon tízpercenként indulnak a villamosok: a Somogyi utcából az első kocsi 4 óra 50 perccel, ugyanígy minden az utolsó kocsi 22 óra 50 perccel indul. A textilművektől 5 órakor indul az első kocsi, az utolsó pedig 23 órakor.

A változással egyidőben a 7-es számú kiskundorozsmai villamosvonal végállomásait a Rókusi templomhoz helyezik át. A Dorozsmáról induló első szerelvények tehermentesítése végett tíz perccel korábban indítják a szerelvényeket. A Rókusi templomtól 3 óra 50 perccel indul Dorozsma felé az első kocsi, s ettől kezdve 20 perccelként közlekedik. Az utolsó 22 óra 50 perccel indul Dorozsmáról az első szerelvény indulási ideje 4 óra 30 perc és ettől kezdve 20 perccelként közlekedik. Az utolsó villamos Dorozsmáról 23 óra 30 perccel indul Szeged felé.

A 3-as számú vonalról a 7-es számú vonalra és viszont, úgy ki, mint befelé jövet a textilműveknél, a Kálvária kiterőben és a Veresúti utcánál, míg az 1-es számú vonalról a 7-esre és viszont, a Rókusi templomnál lehet átszállni.

A Somogyi utca—Kiskundorozsma felülbéjéggésséll ellátott bérletek változatlanul érvényesek a 7-es és a 3-as villamosvonalakra is.

A 6-os számú Marx tért—Átrakó pályaudvar közötti napi napokon délelőtti közlekedő villamos november 10-től kezdve csak a Dugonics tért—Átrakó pályaudvar között közlekedik húszperccelként.

Magyarországról származik a grúz abécé

G. Sz. Csitaja, tbilisi egyetemi tanár, aki részt vett a néprajzi kongresszuson, elmondotta, hogy nemcsak ez a jelentős tudományos összejövetel hozta Magyarországra, hanem az is, hogy házaja művelődéstörténetének nyomalt kövése. A magyar és grúz művelődéstörténet az elmúlt századokban számos ponton találkozott. A magyar kultúra történetében is nevezetes szerepet játszó Misztófalusi Kis Miklós állította össze a grúz abécé-t és

ugyancsak magyar, egy Istvánovics nevű famesztő (kollógrafus) állította fel 1710-ben az első grúz nyomdát Tbilisziben.

— Magyarországon talán kevésbé ismertek Zichy Mihály kapcsolatai Grúziával — mondotta. — Pedig ez a nagy festő a cári udvarban előfűlt ideje alatt igen sokat tett Grúziáért. Örülök, hogy felkérhettém a kassélyi, amelyben született és ahol kéziratait, vázlatait örök-

Útszélelő dolgok

Mostanában nagyon sokat utaztam, száz és száz kilométereken bémulhattam az utat és a tájat az autó üvége mögött. S amérfé irány, mindenütt tapasztaltam, hogy vége az egyhangú, unalmas országúti jövés-menésnek, ez az ez az olvasnivalót kínálnak az utak szűke szalagjai. Táblák, reklámok, nagy és színes tablók, melyek erre vagy arra figyelmeztetnek, ezt vagy azt ajánlanak, ezzel vagy azzal hívatkoznak.

Az utamon az egyik, hogy „Jó úton jár, ha biztosít” — az út azonban pócsék, tele lyukkal. Né, igen, így kell annak, aki még nem biztosított. A másikon meg Lottó Otó huncut képe díszik, azzal a kedves vipporral, ami a lottózás örömeit híva-

tott kifejezni. Nagy seg emelésére. Például olyasformán, hogy az egyikén a Pythagoras-tétel, a másikon az elsőfokú egyenlet alapitpusa, a harmadikon a bolgogördénáster vázlatas stb. lenne szemléltető. Egy-kettőre megemelnék ezzel a matematikai, fizikai műveltséget. Aztán váltani lehetne. Következhetne a biológia, a történelem, az irodalom. Mert például Szegedtől Budapestig szefintem Shakespeare összes szonettjeit ki lehetne pingálni, ha csak száz méterenként helyeznénk el egy-egy táblát egy-egy verssorral. Még hosszabb utakra ajánlanám válamely neves szefkiszregényét,